

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ

Υμηττοῦ 47-51, 161 21 Καισαριανή. Τηλ. 01-7224123 FAX 01-7223584

(Internet) <http://www.imkby.gr> (e-mail) info@imkby.gr

Ἀριθμ. Πρωτ. Φ.1/3/1423

Ἐν Καισαριανῇ τῇ 16ῃ Νοεμβρίου 2006

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 64η

Πρὸς τοὺς Πανοσιολογιωτάτους καὶ Αἰδεσιμωτάτους Πρεσβυτέρους,
τὸν Ἱεροκλήρυκα καὶ τοὺς Ἐφημερίους,
τοὺς Εὐλαβεστάτους Διακόνους
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καὶ Ἀδελφοί,
χαίρετε ἐν Κυρίῳ!

ὁ καθήκον μας αὐτὲς τὶς ἡμέρες εἶναι νὰ προετοιμάσωμεν τοὺς πιστοὺς διὰ νὰ ἐορτάσουν τὴν «μητρόπολιν τῶν ἐορτῶν», ὅπως ὠνόμασε τὰ Χριστούγεννα ὁ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. «Ἐορτῇ γὰρ ἦν περιφανὴς ἡ πάντας συνάγουσα καὶ μητρόπολις» (Ἐπιστολὴ “τῇ Δεσποίνῃ μου, τῇ αἰδεσιμωτάτῃ καὶ θεοφιλεστάτῃ διακόνῳ Ὀλυμπιάδι” P.G. 52, 533).

Ἐκ τῶν σοφῶν ἀγιοπνευματικῶν διδαχῶν τῶν ἁγίων Πατέρων μας ἐπέλεξαμεν καὶ ἀναφέρομεν μερικές, τὶς ὁποῖες θεωροῦμεν χρήσιμες ποιμαντικῶς, ὥστε μ' αὐτὲς νὰ καθοδηγήσωμε τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ τὸν διδάξωμεν μὲ ποιοὺς τρόπον πρέπει νὰ προετοιμασθῇ διὰ τὴν ἐορτή.

1. Ἐκ τῶν διδαχῶν τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

α' Προτρέπει νὰ ἐορτάσωμεν θεϊκῶς καὶ ὑπερκοσμίως:

«Τοιγαροῦν ἐορτάσωμεν μὴ πανηγυρικῶς, ἀλλὰ θεϊκῶς· μὴ κοσμικῶς ἀλλὰ ὑπερκοσμίως· μὴ τὰ ἡμέτερα, ἀλλὰ τὰ τοῦ ὑμετέρου, μᾶλλον δὲ τὰ τοῦ Δεσπότου· μὴ τὰ τῆς ἀσθενείας, ἀλλὰ τὰ τῆς ἰατρείας· μὴ τὰ τῆς πλάσεως, ἀλλὰ τὰ τῆς ἀναπλάσεως» (Λόγος ΛΗ' «εἰς τὰ Θεοφάνεια» (Ε.Π.Ε. 5, σελ. 40).

Δηλαδή: Ὡς ἐορτάζωμεν ἐπομένως ὄχι μὲ δημόσιες πανηγύρεις, ἀλλὰ κατὰ τρόπον θεϊκόν. Ὁχι κατὰ τρόπον κοσμικόν, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ὑπερκόσμιον, Ὁχι τὰ ἰδικά μας, ἀλλὰ περισσότερο τὰ τοῦ Κυρίου. Ὁχι τὰ σχετικὰ μὲ τὴν ἀσθένειαν, ἀλλὰ τὰ σχετικὰ μὲ τὴν θεραπείαν. Ὁχι τὰ τῆς δημιουργίας, ἀλλὰ τὰ τῆς ἀναδημιουργίας.

β'. Μᾶς ὑποδεικνύει τὸν τρόπον:

«Ἔσται δὲ τοῦτο πῶς; Μὴ πρόθυρα στεφανώσωμεν, μὴ χοροὺς συστησώμεθα, μὴ κοσμήσωμεν ἀγυιάς... μὴ ὀφθαλμὸν ἐστιάσωμεν, μὴ ἀκοὴν καταυλήσωμεν, μὴ ὀσφρησιν ἐκθηλύνωμεν, μὴ γεῦσιν καταπορνεύσωμεν, ... μὴ κώμοις καὶ μέθαις, οἷς κοίτας καὶ ἀσελγείας οἶδα συνεζευγμένας... Μὴ τιμήσωμεν οἶνων τοὺς ἀνθοσμίας...

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν Ἑλλησι παρῶμεν, καὶ ἐλληνικοῖς κόμπους, καὶ πανηγύρεων... Ἡμεῖς δέ, οἷς Λόγος τὸ προσκυνούμενον, ἅν τι δέη τρυφᾶν, ἐν λόγῳ τρυφήσωμεν, καὶ θεῖῳ νόμῳ, ... ἵν' οἴκετον ᾗ τὸ τρυφᾶν, καὶ μὴ πόρρω τοῦ συγκαλέσαντος» (Ε.Π.Ε. 5, σελ. 40-44).

Δηλαδή: Πῶς θὰ γίνη δὲ αὐτό; Μὴ στολίσωμεν τὰ προπύλαια, μὴ δημιουργήσωμεν χορούς, μὴ στολίσωμεν τοὺς δρόμους, μὴ χορτάσωμεν τὰ μάτια μας, μὴ τέρψωμεν τὴν ἀκοὴν μας μὲ μελωδίας, μὴν κάνωμεν θηλυπρεπῇ τὴν ὀσφρησιν, μὴ διαφθείρωμεν τὴν γεῦσιν μας, ... Ὡς μὴ παραδιδώμεθα εἰς γλέντια καὶ οἰνοποσίες, μὲ τίς ὅποιες γνωρίζω ὅτι εἶναι συννυφασμένα καὶ σαρκικά ὄργια. ... ὥς μὴ δοκιμάσωμεν τὰ κρασιά τὰ ὅποια ἀναδίδουν μυρωδιὰ ἀπὸ ἄνθη...

Ἀλλὰ αὐτὰ μὲν ὥς τὰ ἀφήσωμεν εἰς τοὺς Ἑλληνας καὶ εἰς τοὺς ἐλληνικοὺς κομπασμοὺς καὶ εἰς τὰς ἐλληνικάς πανηγύρεις... ἡμεῖς δὲ οἱ ὅποιοι προσκυνούμεν τὸν Λόγον, ἀκόμη καὶ ἂν πρέπει νὰ ἀπολαύσωμεν κάτι, ὥς τὸ ἀπολαύσωμεν μὲ τὴν λογικὴν καὶ τὸν θεῖον νόμον διὰ νὰ εἶναι ἀρμόζουσα ἡ ἀπόλαυσις καὶ νὰ μὴν ἀπομακρύνεται ἀπὸ ἐκεῖνον ὁ ὅποιος μᾶς ἔχει συγκεντρώσει διὰ νὰ πανηγυρίσωμεν.

γ'. Καθορίζει τὴν προϋπόθεσιν. Τὴν κάθαρσιν τοῦ νοῦ, τῆς ἀκοῆς καὶ τῆς διανοίας.

«Καί μοι καθήρασθε, καὶ νοῦν, καὶ ἀκοήν, καὶ διάνοιαν, ὅσοι τρυφᾶτε τὰ τοιαῦτα (ἐπειδὴ περὶ Θεοῦ, καὶ θεῖος ὁ λόγος), ἵν' ἀπέλθῃτε τρυφήσαντες ὄντως τὰ μὴ κενούμενα». (Λόγος ΛΗ' «εἰς τὰ Θεοφάνεια» (Ε.Π.Ε. 5, σελ. 44).

Δηλαδή: Καθαρίσατε πρὸς χάριν μου καὶ τὸν νοῦν καὶ τὴν ἀκοὴν καὶ τὴν διάνοιαν, ὅσοι ἐντρυφᾶτε εἰς αὐτὰ τὰ πράγματα (ἐπειδὴ ὁ λόγος ἀναφέρεται εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶναι θεῖος), διὰ νὰ ἀναχωρήσετε ἀφοῦ θὰ ἔχετε ἐντρυφήσει πραγματικὰ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὅποια δὲν τελειώνουν ποτέ.

δ'. Καθορίζει την ουσίαν της εορτής της Ἐκκλησίας:

«Ἐπεὶ δὲ κεφάλαιον εορτῆς μνήμη Θεοῦ, Θεοῦ μνημονεύσωμεν. Καὶ γὰρ τὸν ἐκεῖθεν τῶν εορταζόντων ἦχον, ἔνθα “εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία”, οὐκ ἄλλο τι ἢ τοῦτο εἶναι νομίζω, Θεὸν ὑμνούμενόν τε καὶ δοξαζόμενον τοῖς τῆς ἐκεῖσε πολιτείας ἡξιωμένοις» (Λόγος ΛΘ' «εἰς τὰ ἅγια φῶτα» Ε.Π.Ε. 5, σελ. 90).

Δηλαδή: Ἐπειδὴ δὲ ἡ οὐσία τῆς εορτῆς εἶναι τὸ νὰ ἐνθυμούμεθα τὸν Θεόν, ἃς σκεφθοῦμε τὸν Θεόν. Διότι νομίζω ὅτι καὶ ὁ ἦχος ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὅποιοι εορτάζουν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ὅπου εἶναι «ἡ κατοικία ὅλων ὅσων εὐτυχοῦν» δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ὁ Θεός, ὁ ὅποιος ὑμνεῖται καὶ δοξάζεται ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἔχουν ἀξιωθῇ νὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτόν.

ε'. Ἀποσαφηνίζει τὴν διαφορὰν τῶν ἐκκλησιαστικῶν εορτῶν ἀπὸ τῆς ἄλλης εορτῆς.

«Ἐορτάζει καὶ Ἰουδαῖος, ἀλλὰ κατὰ τὸ γράμμα· τὸν γὰρ σωματικὸν διώκων νόμον, εἰς τὸν πνευματικὸν νόμον οὐκ ἔφθασεν. Ἐορτάζει καὶ Ἕλληνας, ἀλλὰ κατὰ τὸ σῶμα, καὶ τοὺς ἑαυτοῦ θεοὺς τε καὶ δαίμονας· ὧν οἱ μὲν εἰσι παθῶν δημιουργοὶ κατ' αὐτοὺς ἐκείνους, οἱ δὲ ἐκ παθῶν ἐτιμήθησαν. Διὰ τοῦτο ἐμπαθὲς αὐτῶν καὶ τὸ εορτάζειν· ἵνα ἡ τιμὴ Θεοῦ τὸ ἁμαρτάνειν, πρὸς ὃν καταφεύγει τὸ πάθος, ὡς σεμνολόγημα.

Ἐορτάζομεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλ' ὡς δοκεῖ τῷ Πνεύματι. Δοκεῖ δέ, ἡ λέγοντάς τι τῶν δεόντων, ἡ πράττοντας. Καὶ τοῦτό ἐστι τὸ εορτάζειν ἡμῶν ψυχῇ τι θησαυρίσαι τῶν ἐστώτων καὶ κρατουμένων, ἀλλὰ μὴ τῶν ὑποχωρούντων καὶ λυομένων, καὶ μικρὰ σαινόντων τὴν αἴσθησιν, τὰ πλείω δὲ λυμαινομένων τε καὶ βλαπτόντων, κατὰ γε τὸ ἐμὸν λόγον» (Λόγος ΜΑ' «εἰς τὴν Πεντηκοστήν», Ε.Π.Ε. 5, σελ. 114).

Δηλαδή: Ἐορτάζει καὶ ὁ Ἰουδαῖος, ἀλλὰ εορτάζει σύμφωνα μὲ τὸ γράμμα. Καὶ ἐπειδὴ προσπαθεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν σωματικὸν νόμον δὲν φθάνει εἰς τὸν πνευματικόν. Ἐορτάζει καὶ ὁ Ἕλληνας, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ σῶμα καὶ τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς δαίμονές του, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἄλλοι μὲν εἶναι δημιουργοὶ παθῶν ὁμοίων πρὸς τὰ ἰδικά του, ἄλλοι δὲ δέχονται λατρείαν ἀπὸ τὰ πάθη. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ πάθη καὶ ὁ εορτασμός των, διὰ νὰ ἀποτελεῖ ἡ ἁμαρτία τιμὴν πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τὸν ὅποιον ἀπευθύνεται τὸ πάθος, ὡς νὰ ᾔτο πρᾶξις ἀξιόζηλευτος.

Ἐορτάζομεν καὶ ἡμεῖς, ἀλλὰ ὅπως φαίνεται καλὸν εἰς τὸ Πνεῦμα. Φαίνεται δὲ καλὸν ὅταν λέγωμεν ἢ πράττωμεν κάτι σωστὸν καὶ πρέπον. Καὶ αὐτὸ εἶναι δι' ἡμᾶς τὸ νὰ εορτάζωμεν, τὸ νὰ ἀποθησαυρίζωμεν εἰς τὴν ψυχὴν μας κάτι ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὅποια παραμένουν καὶ διατηροῦνται, καὶ ὅχι ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὅποια ἀπομακρύνονται καὶ ἐξαφανίζονται καὶ εὐχαριστοῦν διὰ ὀλίγο τὶς αἰσθήσεις μας, ἐνῶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὶς καταστρέφουν καὶ τὶς βλάπτουν, ὅπως λέγω ἐγώ.

2. Ἐκ τῶν διδασκῶν τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

α'. Ὁ ἅγιος Πατέρας μας ἀναφέρει ὅτι οἱ ἐορτὲς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι τρεῖς: Ἐπιφάνεια, Πάσχα καὶ Πεντηκοστή καὶ ὅτι ἐορτὴ διὰ τὸν χριστιανὸν εἶναι ἡ ἀγαθὴ συνείδησις.

«Ἀεὶ γὰρ ἡμῖν ἐστὶν ἐορτὴ. Ἐορτὴ πρώτη τὰ Ἐπιφάνεια. Πάσας τὰς ἡμέρας τὰ Ἐπιφάνεια δυνατὸν τελεῖν. Ἀεὶ δυνάμεθα Πάσχα ἐπιτελεῖν. Καὶ δυνάμεθα ἀεὶ Πεντηκοστήν ἐπιτελεῖν. Ἐπειδὴ ἐορτὴν οὐ καιρὸς ποιεῖ, ἀλλὰ συνειδὸς καθαρὸν. Ὁ δὲ συνειδὸς ἔχων ἀγαθὸν καὶ πράξεις τοιαύτας ἀεὶ ἐορτάζειν δύναται» (Ὁμιλία Β' «εἰς τὴν ἁγίαν Πεντηκοστήν», Ε.Π.Ε. 36, σελ. 294-298).

Δηλαδή: Δι' ἐμᾶς πάντοτε εἶναι ἐορτὴ. Ἡ πρώτη ἐορτὴ μας εἶναι τὰ Ἐπιφάνεια. Καὶ μποροῦμε νὰ ἐορτάζωμεν ὅλες τὶς ἡμέρες τὰ Ἐπιφάνεια... Πάντοτε δυνάμεθα νὰ ἐορτάζωμε τὸ Πάσχα. Πάντοτε μποροῦμε νὰ ἐορτάζωμε τὴν Πεντηκοστή. Διότι ὁ καιρὸς δὲν κάνει τὴν ἐορτὴν, ἀλλὰ ἡ καθαρὰ συνείδησις. Καὶ ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει καθαρὰ συνείδησιν καὶ κάνει ἀγαθὲς πράξεις μπορεῖ νὰ ἐορτάζη πάντοτε.

β'. Ὅτι ὁ χριστιανὸς ἐὰν ἔχη συνείδησιν ἀγαθὴν τότε ἐπιτρέπεται νὰ ἐορτάζη καθημερινῶς.

«Πᾶσα γὰρ σύνοδος ἐορτὴ. Τὰς γὰρ ἐορτάς οὐ τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἡ ἀρετὴ τῶν συλλεγομένων ποιεῖν εἴωθεν. Ἐορτὴ γὰρ μεγίστη, συνειδὸς ἀγαθόν». (Ὁμιλία Ε' «Περὶ Ἀννης» Ε.Π.Ε. 8Α 114-116).

Δηλαδή: Διότι κάθε συνάθροισις εἶναι ἐορτὴ. ... Γιατὶ τὶς ἐορτὲς δὲν τὶς κάνει συνήθως τὸ πλῆθος, ἀλλὰ ἡ ἀρετὴ τῶν συγκεντρωθέντων. ... Διότι ἡ πιὸ μεγάλη ἐορτὴ εἶναι ἡ ἀγαθὴ συνείδησις.

γ'. Ὅτι ὁ χριστιανὸς πάντοτε ἐορτάζει διὰ τὰ ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα τοῦ ἐχάρισεν ὁ Θεός.

«Πᾶς ὁ χρόνος ἐορτῆς ἐστὶ καιρὸς τοῖς Χριστιανοῖς διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῶν δοθέντων ἀγαθῶν». (Ὁμιλία ΙΕ' «εἰς τὴν Α' πρὸς Κορινθίους» Ε.Π.Ε. 18, σελ. 418-420).

Δηλαδή: Ὅλος ὁ χρόνος εἶναι καιρὸς ἐορτῆς διὰ τοὺς Χριστιανοὺς λόγῳ τῆς ἀφθονίας τῶν ἀγαθῶν ποὺ τοὺς ἐδόθησαν.

δ'. Ὅτι τὴν ἀληθινὴ ἐορτὴ συνιστοῦν τὰ πνευματικὰ ἀγαθὰ.

«Αὕτη γὰρ ἀληθὴς ἐορτὴ, ἐνθα ψυχῶν σωτηρία, ἐνθα εἰρήνη καὶ ὁμόνοια» (Ὁμιλία Α' «εἰς τὴν Γένεσιν» Ε.Π.Ε. 2, σελ. 12).

Δηλαδή: Διότι αὕτη εἶναι ἡ ἀληθινὴ ἐορτὴ, ὅπου ὑπάρχει ἡ σωτηρία τῶν ψυχῶν, ὅπου ὑπάρχει εἰρήνη καὶ ὁμόνοια.

«Ἐορτὴ ἀγαθῶν ἔργων ἐστὶν ἐπίδειξις, καὶ ψυχῆς εὐλάβεια, καὶ πολιτείας ἀκρίβεια· κἂν ταῦτα ἔχῃς διαπαντὸς ἐορτάζειν δυνήσῃ, καὶ διαπαντὸς προσιέναι». (Ὁμιλία ΚΗ' «εἰς τὴν Α' πρὸς Κορινθίους» Ε.Π.Ε. 18Α, σελ. 214).

Δηλαδή: Διότι έορτή είναι επίδειξις έργων αγαθών και ευλάβεια ψυχής και ακρίβεια εις τόν όρθόν τρόπον ζωής· και άν έχης αυτά, θά ήμπορής νά έορτάξης συνεχώς και διαρκώς νά προσέρχεσαι.

«Τόν χριστιανόν διά παντός τοῦ βίου τήν αὐτῷ πρέπουσαν έορτήν ἄγειν. Ἄν τοίνυν καθαρόν έχης τὸ συνειδός, έορτήν έχεις διαπαντός. Ταύτην τήν έορτήν και πλούσιος και πένης ἄγειν δυνήσεται ὁμοίως. Ἐνταῦθα χρεια ἄρετῆς μόνης». (Λόγος «ταῖς Καλάνδαις» Ε.Π.Ε. 31, σελ. 472-474).

Δηλαδή: Ὁ χριστιανός λοιπόν ὅλην του τήν ζωήν πρέπει νά ζῇ μέ τήν πρέπουσαν έορτήν. Ἄν έχης λοιπόν καθαρὰν τήν συνείδησιν, έχεις διαρκώς έορτή. Αὐτήν τήν έορτήν και ὁ πλούσιος και ὁ πτωχός ήμπορεῖ νά τήν έορτάση μέ τόν ἴδιον τρόπον. Ἐδῶ χρειάζεται ἄρετή μόνον.

ε'. «Έορτή γάρ διά τοῦτο γίνεται, οὐχ ἵνα ἀσχημονῶμεν, οὐχ ἵνα ἁμαρτήματα συνάγωμεν, ἀλλ' ἵνα και τὰ ὄντα ἀναιρῶμεν». (Ὁμιλία ΚΖ' «εἰς τήν Α' πρὸς Κορινθίους» Ε.Π.Ε. 18Α, σελ. 208).

Δηλαδή: Διότι ή έορτή διά τοῦτο γίνεται, ὄχι διά ἀσχημονῶμεν, ὄχι διά νά συσσωρεύωμεν ἁμαρτήματα, ἀλλά διά νά ἐξαλείφωμεν και τὰ ὑπάρχοντα.

★ ★ ★

Ἐν συνεχείᾳ θά ὑπομνήσωμεν τίς και κατά τὸ παρελθόν γενόμενες προτροπές μας διά τήν διακονίαν μας αὐτήν τήν περίοδον

1. Ποιμαντικές.

α'. Ἐνδείκνυται ὅπως ὀργανώσετε τήν θείαν λατρείαν μέ ἐπιμέλειαν και θεῖον ζῆλον. Οἱ έορτές τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας μας βιοῦνται ἐντός τῆς θείας λατρείας μέ τήν τέλεσιν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, κατά τὰ ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ «Τυπικοῦ» τῆς Ἀγίας Ἐκκλησίας μας.

β'. Συγχρόνως μέ τήν προσευχήν ὀφείλομεν νά φροντίσωμεν νά διδάξωμεν τοὺς πιστούς, νά βοηθήσωμεν αὐτοὺς νά έορτάσουν Χριστούγεννα μέ τόν Ἰησοῦν Χριστόν.

Μέ ὑπομονήν, καρτερίαν και ζῆλον πρέπει νά διδάξετε τοὺς πιστοὺς νά κατανοήσουν τὰ ὑψηλότερα νοήματα τῶν έορτῶν και νά ἀποκτήσουν ἐμπειρίαν τῆς ἐπισκέψεως τοῦ Θεοῦ εις τίς καρδιές και εις τήν ζωήν αὐτῶν.

Θά διευκολυνθῇτε, ἐάν ὀργανώσετε διαλέξεις ἀπὸ εἰδικούς ὀμιλητές ἢ ἔκθεσιν χριστουγεννιάτικου βιβλίου και ἀναλάβετε διάφορες ἐποικοδομητικὲς και διδακτικὲς πρωτοβουλίες.

Βοηθήσατε τοὺς ἐνορίτες σας νά βιώσουν τὸ γεγονὸς τῆς Ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ. Δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι σήμερον έορτάζουν Χριστούγεννα χωρίς Χριστόν. Συνδέ-

σατέ τους με τὸν Κύριον, ἐξηγήσατε εἰς αὐτοὺς τὸ γεγονὸς τῆς σωτηρίας. Ἐμβαθύνετε εἰς τὰ νοήματα τῶν ὕμνων, τῶν ἀναγνωσμάτων. Μὴν τοὺς ἀφήνετε γυμνοὺς, πεινασμένους καὶ διψασμένους πνευματικῶς. Ὅταν γευθοῦν τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καὶ αἰσθανθοῦν τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ ἐλεήμονος Θεοῦ, θὰ ἐνισχυθοῦν εἰς τὸν πνευματικὸν ἀγῶνα αὐτῶν καὶ θὰ γίνουν κήρυκες τῆς Ἀγάπης τοῦ Θεοῦ Πατρός.

γ'. Δεχθῆτε τὴν ἐξομολόγησιν τῶν πιστῶν. Διδάξατε αὐτοὺς νὰ μὴν ἀποφεύγουν νὰ ἐξομολογοῦνται. Δὲν εἶναι αὐτονόητα ὅλα αὐτά, ὅτι δηλαδὴ οἱ χριστιανοὶ γνωρίζουν τὸν τρόπον τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνος. Ἐσεῖς ἐνθυμεῖσθε πότε ἦταν ἡ τελευταία φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν ἀναφερθήκατε εἰς τὸ θέμα αὐτό; Παρακινήσατε τοὺς ἐνορίτες σας νὰ ἐξομολογηθοῦν. Εὐεργετεῖτε αὐτούς. Μὴν τοὺς ἐγκαταλείπητε εἰς τὴν ἄγνοιαν, εἰς τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν πνευματικὴν αἰχμαλωσίαν.

δ'. Προετοιμάσατε τοὺς ἐνορίτες σας ἐγκαίρως διὰ τὴν θεῖαν κοινωνίαν, ὥστε νὰ προσέλθουν *«μετὰ φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης»*.

Κατὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων κοινωνοῦν χιλιάδες ἄνθρωποι, ἄνευ τάξεως. Ἔρχονται, κοινωνοῦν καὶ φεύγουν. Πῶς θὰ διδάξωμεν ὅλους αὐτούς, οἱ ὅποιοι οὔτε ἔχουν ἐξομολογηθεῖ, οὔτε εἰς τὴν θεῖαν Λειτουργίαν μετέχουν, ἀλλ' ἔρχονται βιαστικῶς, κοινωνοῦν καὶ ἀπέρχονται πάλιν βιαστικῶς;

Ἄν διδάξετε τοὺς πιστοὺς τὰ δέοντα, θὰ μετριασθῇ τὸ κακόν.

ε'. Ἰδιαιτέρα μέριμνα χρειάζεται ἡ ὁργάνωσις τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν αὐτὴν τὴν περίοδον. Ἀποφύγετε, εἰ δυνατόν, τὸν συνεκκλησιασμόν πολλῶν Σχολείων. Φροντίσατε κατὰ τὴν θεῖαν Λειτουργίαν νὰ ἔχετε καλὸν ἱεροψάλτην καὶ θέρμανσιν. Ὅμιλήσατε ἐπικαίρως εἰς τὰ παιδιά. Διανείματε φυλλάδια.

Συνεργασθῆτε με τοὺς Διευθυντὲς τῶν Σχολείων καὶ τοὺς Συλλόγους τῶν Διδασκόντων τῆς ἐνορίας σας καὶ καταρτίσατε τὸ πρόγραμμα τοῦ ἐκκλησιασμοῦ τῶν μαθητῶν. Πρέπει νὰ ἐξηγήσετε, ὅτι τὴν τελευταίαν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν διακόπτονται τὰ μαθήματα εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκκλησιασθοῦν χιλιάδες παιδιά καὶ διαφορετικῶν ἡλικιῶν.

Μὲ ἓναν καλὸν προγραμματισμόν ὁ ἐκκλησιασμός τῶν μαθητῶν τῆς Ἐνορίας δὲν θὰ χάσῃ τὴν ἱερότητά του καὶ θὰ ἀποβῇ εἰς πνευματικὴν ὠφέλειαν τῶν νέων.

Προνοήσατε καὶ ἐπικοινωνήσατε με τοὺς Διευθυντὲς τῶν Σχολείων, ὥστε νὰ ἐνημερώσετε αὐτοὺς διὰ τὸ Πρόγραμμα τῆς θείας λατρείας τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἰδιαιτέρως ὅτι τὴν Παρασκευὴ 22.12.2005 δὲν τελεῖται Θεία Λειτουργία. Δι' αὐτὸ ἐὰν προγραμματίζουν νὰ μεταλάβουν τὰ παιδιά τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων πρέπει νὰ ἐκκλησιασθοῦν μίαν τῶν προηγουμένων ἡμερῶν.

2. Τελετουργικές.

α'. Ἡ θεία λατρεία εἰς τὴν ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας, κατέχει κεντρικὴν θέσιν. Εἰς αὐτὴν βιώνεται τὸ κλῖμα τῶν ἑορτῶν καὶ ὁ πιστὸς οἰκοδομεῖται διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἀρκεῖ ὅλοι οἱ παράγοντες τῆς θείας λατρείας νὰ εἶναι ἄψογοι. Καὶ οἱ παράγοντες αὐτοὶ εἶναι: 1) Ὁ λειτουργὸς Ἱερεὺς, 2) ὁ ἱεροψάλτης καὶ 3) ὁ λαός.

Ἡ θεία λατρεία μας ἔχει ὠρισμένους κανόνες, οἱ ὅποιοι πρέπει νὰ τηροῦνται. Εἶναι μεγίστη τέχνη τὸ νὰ δύναται κάποιος νὰ συμπεριφέρεται εἰς τὴν θείαν λατρείαν μὲ τὸ μέτρον τῆς διακρίσεως, συνδυάζοντας τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὴν λιτότητα.

Τελέσατε τὶς Ἱερές Ἀκολουθίες μὲ προσοχήν, ἱεροπρέπειαν καὶ κατάνυξιν. Ἡ θεία Λατρεία εὐφραίνει καὶ τρέφει τοὺς πιστούς.

β'. Φροντίσατε, ιδίως οἱ νεώτεροι, νὰ μελετήσετε τὶς τυπικὲς διατάξεις τῶν ἡμερῶν αὐτῶν. Περιλαμβάνονται εἰς τὸ «Τυπικόν», ἀλλὰ καὶ τὸ Ἡμερολόγιον τῆς Ἐκκλησίας, τὰ «Δίπτυχα». Ἐπειδὴ ἡ ἑορτὴ τῶν Χριστουγέννων συμπίπτει ἐν ἡμέρᾳ Δευτέρᾳ, ἐπέρχονται τελετουργικὲς μεταβολές τὶς ὁποῖες προβλέπει τὸ «Τυπικόν».

γ'. Ἡ εὐπρέπεια καὶ καθαριότης εἰς ὅλους τοὺς χώρους τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ εἶναι ἀπαραίτητος, κυρίως ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος. Ὡρισμένοι ἀπὸ σᾶς εἴσθε ὑποδείγματα εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον. Παρακαλῶ καὶ προτρέπω ὅσους εἶναι ἀμελεῖς καὶ δὲν ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν τάξιν εἰς τοὺς ἱερὺς χώρους, νὰ διορθωθοῦν. Παρατηρῶ ἀκόμη κάποια ἅγια Βήματα, τὸ ὁποῖα ὁμοιάζουν μὲ ἀποθηκευτικούς χώρους. Ἡ ἀμέλεια εἶναι ἁμαρτία. Καθαρίσατε τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν, ἀλλάξατε τὰ καλύμματα. Ἐπάνω εἰς τὴν Ἀγίαν Τράπεζαν νὰ ὑπάρχουν μόνον τὰ ἀπαραίτητα, ὅχι περιττά. Ἀφαιρέσατε τὰ πλαστικὰ ἄνθη. Καθαρίσατε τὸ δάπεδον, τὴν Ἀγίαν Πρόθεσιν, βάλετε τάξιν εἰς τὰ ἐρμάρια, εἰς τὰ ἄμφιά σας, εἰς τὰ βιβλία, εἰς τὰ ἱερὰ σκεύη. Γυαλίσατε τὰ ἑξαπτέρυγα, τὰ κηροπήγια, πλύνετε τὰ μάκτρα τῆς θείας κοινωνίας, προμηθευθῆτε καινούργιον ἀντιμήνσιον. Ἡ νοικοκυροσύνη εἶναι ὑποχρέωσις ὅλων μας. Ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ ἀπαιτῶ νὰ εἶναι εὐπρεπής.

Εἰς τὸν Νεωκόρον δώσατε ὁδηγίης διὰ τὸν ἄψογον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς καθαρισμὸν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

δ'. Δώσατε καὶ τὶς κατάλληλες ὁδηγίης εἰς τοὺς ἱεροψάλτες σας, διὰ νὰ ψάλλουν καλῶς, νὰ διαβάζουν ἡρέμως, καὶ μὲ νόημα, νὰ εἶναι καὶ αὐτοὶ ἄψογοι.

Οἱ Ψάλτες νὰ μὴ κάνουν λαρυγγισμούς, νὰ μὴν ψάλλουν μὲ ἰδικόν τους τρόπον, νὰ μὴ δημιουργοῦν σύγχυσιν. Ὁ καλὸς Ἱεροψάλτης εἶναι ἓνας πολύτιμος βοηθὸς καὶ συμπαραστάτης τοῦ Ἱερέως.

ε'. Παραλλήλως ἐνημερώσατε καὶ τοὺς Ἐπιτρόπους σας διὰ τὰ καθήκοντά τους. Πῶς νὰ ἴστανται, πῶς νὰ διευκολύνουν τοὺς πιστούς, χωρὶς φωνές καὶ ἀπρεπεῖς

κινήσεις. Τονίσατέ τους, ὅτι πρέπει νὰ δίδουν τὸ σύνθημα τῆς τάξεως καὶ ὄχι τῆς ἀταξίας.

Ἡ τήρησις τῆς τάξεως ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ κατὰ τὶς ἡμέρες τῶν μεγάλων ἑορτῶν, εἶναι καθήκον τῶν Ἐπιτρόπων, πρὸς τοὺς ὁποίους δέον, ὅπως παράσχετε τὶς ἀπαραίτητες ὁδηγίες. Πολὺ σημαντικὸν εἶναι νὰ κρατῇται ὁ χώρος τοῦ Σολέα, ὅπου ὑπάρχει, ἐλεύθερος, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξῃ ἀταξία κατὰ τὴν θείαν κοινωνίαν καὶ τὴν διανομὴν τοῦ ἀντιδώρου. Πρὸς τοῦτο χρειάζεται ἐγκαίρως νὰ ὑπάρχουν τρία πρόσωπα, τὰ ὁποῖα θὰ φυλάσσουν πρὸ τῆς θείας κοινωνίας τὶς τρεῖς θύρες τοῦ Σολέα κλειστές. Ἐνίοτε ὑπάρχει μεγάλη κοσμοσυρροή καὶ ἐξ ἀνάγκης οἱ ἐκκλησιαζόμενοι προωθοῦνται καὶ πρὸς τὸν Σολέα. Εἶναι λύσις ἀνάγκης ἐπιβαλλομένη ἐκ τῶν περιστάσεων.

στ'. Φροντίσατε νὰ ἐξασφαλίσετε παιδιὰ διὰ τὸ ἅγιον Βῆμα. Καλλιεργήσατε αὐτὰ, ὥστε νὰ μὴν ἀτακτοῦν, νὰ μὴν ἀσεβοῦν, ἀλλὰ μὲ φόβον Θεοῦ νὰ ὑπηρετοῦν. Διδάξατε αὐτὰ πὼς πρέπει νὰ συμπεριφέρονται, πότε νὰ κάθωνται καὶ πότε νὰ εἶναι ὄρθια. Συστήσατε εἰς αὐτὰ νὰ μὴν ὁμιλοῦν καὶ νὰ μὴν θόρυβοῦν. Ἄν τοὺς δείξετε τὸν τρόπον, θὰ ἀκολουθήσουν αὐτόν.

ζ'. Ὄταν συγκεντρώνονται πολλοὶ πιστοὶ εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, δημιουργεῖται ἀταξία. Ἐπιβάλετε τὴν τάξιν καὶ μὴν ἀνέχεσθε τοὺς θορύβους κατὰ τὴν ὥραν τῆς θείας λατρείας. Ἐσεῖς πρέπει νὰ δίδετε τὸ σύνθημα τῆς εὐλαβείας καὶ τοῦ φόβου τοῦ Θεοῦ. Πολλοὶ ἱερεῖς πηγαινοέρχονται, ἄνευ λόγου, εἰς τὸ ἅγιον Βῆμα, περνῶντας μάλιστα ἔμπροσθεν τῆς Ἀγίας Τραπέζης. Εἶναι ἀσέβεια. Ἄν δὲν ὑπάρχῃ ἀνάγκη, μὴ μετακινήσθε ἐντὸς τοῦ ἁγίου Βήματος. Σταθῆτε εἰς ἓνα μέρος δίδοντες καὶ εἰς τὰ παιδιὰ καὶ εἰς τοὺς μεγάλους τὸ καλὸ παράδειγμα. Ὄταν παρίσταται ἀνάγκη μετακινήσεως, μὴν τρέχετε. Ὁ Ἱερεὺς βαδίζει ἄργα καὶ προσεκτικά, δὲν ἀνεβαίνει δύο-δύο τὶς βαθμίδες, δὲν τρέχει ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

η'. Οἱ πολυέλαιοι καὶ τὰ λοιπὰ φωτιστικὰ πρέπει νὰ ἔχουν ὅλα τὰ φῶτα αὐτῶν. Ὄπου οἱ λαμπτήρες εἶναι καμμένοι πρέπει νὰ ἀντικατασταθοῦν. Καθαρίσατε τοὺς πολυελαίους. Ἄν εἶναι ὑάλινοι, πλύνετε αὐτούς. Πρέπει νὰ ἀστράπτουν. Ἄν εἶναι μπρούντζινοι, γυαλίσате αὐτούς. Καλέσατε συνεργεῖα γυναικῶν διὰ νὰ σᾶς βοηθήσουν. Δὲν θὰ σᾶς ἀρνηθοῦν. Ἡ πρεσβυτέρα πρώτη καὶ μετὰ οἱ ἄλλες γυναῖκες. Τὸ ἴδιο καὶ τὰ κανδήλια τοῦ τέμπλου. Πρέπει νὰ λάμπουν καὶ αὐτά. Καὶ νὰ καῖνε μέ λάδι. Ἀπαγορεύομεν νὰ ὑπάρχουν κανδήλια τοῦ τέμπλου μὲ ἠλεκτρικὰ λαμπιόνια.

θ'. Οἱ μικροφωνικὲς καὶ μεγαφωνικὲς συσκευὲς ἐξυπηρετοῦν, ἀλλὰ συγχρόνως εἶναι καὶ μεγάλη πληγή. Τὰ μεγάφωνα τσιρίζουν ἐνίοτε ἢ δὲν ἐκπέμπουν καθαρὰν φωνήν, ἰδίως ἐὰν εἶναι μηχανήματα παλαιά. Καλύτερα νὰ μὴν ὑπάρχουν. Τὰ μεγάφωνα τοῦ ἐσωτερικοῦ χώρου δὲν εἶναι κόρνες, ὅπως οἱ ἔξω. Ἐντὸς τοῦ Ναοῦ ὁ ἦχος πρέπει νὰ εἶναι ἀπαλός, γλυκὺς καὶ ὄχι ἐκκωφαντικός. Ρυθμίσατε τὴν ἔντασιν

διὰ τῶν καταλλήλων ὀργάνων καὶ μὴν ἐπιτρέπετε εἰς τὸν οἶονδήποτε νὰ χειρίζεται αὐτά. Κάποιοι Ἱερεῖς, οἱ ὅποιοι ἔχουν ἰσχνὴν φωνὴν συνηθίζουν νὰ βάζουν τὸ μικρόφωνον τῆς Ἀγίας Τραπέζης εἰς τὸ στόμα αὐτῶν. Οὕτως ὅμως ἐνοχλοῦν τοὺς ἐκκλησιαζομένους, διότι ἡ φωνὴ μεγενθύνεται καὶ τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι φρικτόν. Μὴν τοποθετῆτε τὸ μικρόφωνον εἰς τὰ χεῖλη σας, οὔτε νὰ ἀνοίγετε τὴν ἔντασιν εἰς τέλος. Ἐνοχλεῖτε ἔστω καὶ ἐὰν δὲν τὸ ἀντιλαμβάνεσθε. Τὸ μικρόφωνον πρέπει νὰ εὐρίσκεται εἰς μίαν λογικὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὸ στόμα. Ἐπίσης τὰ ἐξωτερικὰ μεγάφωνα εἶναι διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦν αὐτοὺς, οἱ ὅποιοι δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸν Ἱερὸν Ναόν. Δὲν ἔχει νόημα νὰ εἶναι ἀνοικτά, ὅταν ὅλοι οἱ πιστοὶ εἶναι ἐντὸς τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ. Θέλετε νὰ δυσανασχετοῦν εἰς βάρος σας αὐτοὶ οἱ ὅποιοι ἐνοχλοῦνται;

3. Ἀγιαστικές.

α'. Κατὰ τὴν περίοδον αὐτὴν θὰ τελέσετε ἀσφαλῶς διάφορες ἀγιαστικὲς πράξεις (ἀγιασμόν, εὐχέλαιον, κ. λπ.) εἴτε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν σας εἴτε εἰς τὸν Ἱερὸν Ναόν. Κατ' ἀρχὴν θέλω νὰ προτρέψω νὰ τελέσετε τὸ ἅγιον Εὐχέλαιον τὶς παραμονὲς τῶν Χριστουγέννων καὶ νὰ ἐθίσετε τὸν Λαόν μας νὰ ἀποζητεῖ τὴν χάριν τοῦ θεραπευτικοῦ τούτου ἁγίου Μυστηρίου καὶ ταυτοχρόνως καὶ συγχωρητικοῦ. Τὶς πράξεις αὐτὲς πρέπει νὰ τελῇτε μὲ εὐλάβειαν, ἄνευ βιασύνης καὶ παραλείψεως τῶν εὐχῶν. Ἐπωφεληθῆτε τῆς δυνατότητος νὰ εἰσέρχεσθε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν σας, διὰ νὰ συζητήσετε μετ' αὐτῶν τὰ πνευματικὰ προβλήματα αὐτῶν, ἐνισχύσατε αὐτοὺς νὰ πιστεύσουν εἰς τὸν Θεόν, προτρέψατε αὐτοὺς νὰ ἐκκλησιάζωνται τακτικῶς, δείξατε ἐνδιαφέρον δι' αὐτοὺς καὶ τὴν ζωὴν αὐτῶν. Μιλήσατε εἰς αὐτοὺς διὰ τὸν Χριστόν, διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Μὴν περιορίζεσθε μόνον εἰς τὴν τέλεσιν τῶν Μυστηρίων. Κάθε λόγος σας νὰ εἶναι πνευματικὸς, ν' ἀποφεύγετε τὶς πολιτικολογίες, τὰ ἀστεῖα, τοὺς χαριεντισμούς. Νὰ εἴσθε σοβαροί, ὅταν εἰσέρχεσθε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν σας. Πολλοὶ κληρικοὶ ἀπρόσεκτοι εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, ἐπλήρωσαν ἀκριβὰ τὴν ἔλλειψιν συνέσεως, τὴν ὁποίαν ἐπέδειξαν.

β'. Νὰ ἐπιδιώκετε νὰ εἰσέρχεσθε εἰς τοὺς οἴκους τῶν ἐνοριτῶν σας εἰς πᾶσαν εὐκαιρίαν. Μία τοιαύτη εἶναι ὁ ἀγιασμός τῶν οἴκων τὴν παραμονὴν τῶν Φώτων. Κάποιοι διστάζουν ἢ ἀμελοῦν ἢ τὸ χειρότερον, θεωροῦν πῶς αὐτὴ ἡ ἐπίσκεψις δὲν εἶναι ἀξιοπρεπής. Πρόκειται περὶ λανθασμένης ἐκτιμήσεως. Οἱ νεώτεροι ἰδίως κληρικοὶ θὰ διδαχθοῦν πολλὰ ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις αὐτές. Θὰ ἰδῇτε πῶς ζοῦν οἱ ἄνθρωποι. Θὰ συναντήσετε τὴν κρυφὴν πτωχείαν. Θὰ εἰσέλθετε καὶ εἰς τοὺς οἴκους τῶν πλουσίων. Θὰ ἰδῇτε τὴν ματαιοδοξίαν. Θὰ ἐκτιμήσετε τοὺς ἀνθρώπους τοῦ μόχθου. Φρονῶ, ὅτι ἐπιβάλλεται τὸ καλὸν αὐτὸ ἔθιμον. Μὴ τὸ παραμελῇτε.

4. Φιλανθρωπία.

Ὁ Κύριος μᾶς ἐκάλεσεν νὰ ἀνοίξωμεν τὴν καρδίαν μας καὶ τὴν ζωὴν μας διὰ νὰ εἰσέλθῃ «ὁ πλησίον», ὁ ὁποῖος, ἴσως εἶναι καὶ ὁ ἐχθρὸς μας. Μᾶς ἐκάλεσεν νὰ ἐξέλθωμεν ἀπὸ τὴν ἀπομόνωσιν, τὴν ἀδιαφορίαν καὶ τὴν ἐγωιστικὴν αὐτάρκειαν. Δι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἀποστολικὴν ἐποχὴν διαπιστώνομεν, ὅτι πίστις καὶ φιλανθρωπία, προσευχὴ καὶ φιλανθρωπία, ἦσαν ἀρρήκτως συνδεδεμένα.

Ἀναγιγνώσκομεν εἰς τὶς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων:

«Ἦσαν δὲ προσκαρτεροῦντες τῇ διδαχῇ τῶν ἀποστόλων καὶ τῇ κοινωνίᾳ καὶ τῇ κλάσει τοῦ ἄρτου καὶ ταῖς προσευχαῖς. Ἐγένετο δὲ πάση ψυχῇ φόβος, πολλά τε τέρατα καὶ σημεῖα διὰ τῶν ἀποστόλων ἐγένετο. Πάντες δὲ οἱ πιστεύοντες ἦσαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ εἶχον ἅπαντα κοινά, καὶ τὰ κτήματα καὶ τὰς ὑπάρξεις ἐπίπρασκον καὶ διεμέριζον αὐτὰ πᾶσι καθότι ἂν τις χρεῖαν εἶχε. Καθ' ἡμέραν τε προσκαρτεροῦντες ὁμοθυμαδὸν ἐν τῷ ἱερῷ κλῶντές τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλιάσει καὶ ἀφελότητι καρδίας, αἰνοῦντες τὸν Θεὸν καὶ ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τὸν λαόν. Ὁ δὲ Κύριος προσετίθει τοὺς σωζομένους καθ' ἡμέραν τῇ ἐκκλησίᾳ» (Πράξ. β' 42-47).

Πάντοτε, ἐξαιρετικῶς ὅμως αὐτὲς τὶς ἡμέρες, οἱ ἀδελφοί μας πρέπει νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ αἰσθανθοῦν τὴν στοργήν, τὸ ἐνδιαφέρον, τὴν ἀγάπην τῆς Ἐνορίας, τῆς Ἐκκλησίας. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον διοργανώνομεν τὸν «ΕΡΑΝΟΝ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ», διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν πόρους, τοὺς ὁποίους ἐν συνεχείᾳ θὰ διαθέσωμεν εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ἀδελφούς.

Ἦδη μὲ τὴν ὑπ' ἀριθμὸν 63 (Φ.1/3/1378) 8.11.2006 Ἐγκύκλιόν μας ἔχομεν δώσει τὶς σχετικὰς ὁδηγίες διὰ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ «ΕΡΑΝΟΥ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ».

Διοργανώσατε δωροεκθέσεις, γλυκοεκθέσεις καὶ ἄλλες ἐκδηλώσεις πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ «Ἐνοριακοῦ Ταμείου Φιλανθρωπίας».

Ἐπίσης ἀπὸ τὶς Ἐνορίες θὰ διανεμηθοῦν αὐτὴν τὴν περίοδον δέματα μὲ τρόφιμα καὶ ἄλλα εἶδη. Τὰ «Ἐνοριακὰ Ταμεῖα Φιλανθρωπίας» ὑποχρεοῦνται νὰ προετοιμάσουν αὐτὰ τὰ δέματα.

Παραλλήλως ὁργανώσατε ἐπισκέψεις τῶν ἐνοριτῶν σας εἰς Ἱδρύματα καὶ ἐνθαρρύνετε αὐτοὺς νὰ προσφέρουν μέ χριστιανικὴν ἀγάπην χρήματα, τρόφιμα, ἐνδύματα. Ἡ Ἐκκλησία εἶναι κοινωνία προσώπων μέ κοινήν πίστιν, συνδεομένων μέ ἀγάπην.

Διὰ τοὺς πιστοὺς ἡ φιλανθρωπία δὲν εἶναι εὐκαιριακὴ ἀπασχόλησις, ἀλλὰ ἥθος, τὸ ὁποῖον καλλιεργεῖ καὶ μᾶς διδάσκει ἡ Ἐκκλησία μας.

Ἀγκαλιάσατε μέ στοργὴν ὅλους ὅσους ἔχουν ἀνάγκην. Μὴν ἀδιαφορήσετε. Δέν πρέπει νὰ εἰσθε σκληροί μέ τοὺς ἀδελφούς, οἱ ὁποῖοι εὐρίσκονται εἰς ἀνάγκην.

Ὅλοι πρέπει νά γνωρίσουν τό φιλόανθρωπον πρόσωπον τοῦ Θεοῦ εἰς τά ἰδικά μας πρόσωπα.

5. Κοινωνικές.

α'. Διοργανώσατε κατὰ τίς ἡμέρες αὐτές ἑορτές εἰς τὴν Ἑνορίαν σας καὶ καλέσατε παιδιά, γονεῖς, ἐκπαιδευτικούς καὶ Ἀρχές. Καλὸν εἶναι ἡ ἑνορία σας νὰ δείξη τὸ εὐρὺ κοινωνικὸν πνεῦμα αὐτῆς ἀγκαλιάζουσα τὸν λαόν. Οἱ ἐόρτιες ἐκδηλώσεις ἀρέσουν εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς τοὺς νέους.

β'. Διοργανώσατε μὲ τὴν ἑνορίαν σας ἐκδρομές, προσκυνήματα εἰς τὰ μοναστήρια, ἐπισκέψεις εἰς Ἱδρύματα. Προσφέρατε δῶρα, τρόφιμα, γλυκά, κ.λπ.

γ'. Ἐνθυμηθῆτε τοὺς πτωχοὺς τῆς ἑνορίας σας. Δύνασθε ἐκτάκτως νὰ διοργανώσετε χριστουγεννιάτικο γεῦμα διὰ τοὺς ἀπόρους, συμφάγετε μαζί ὡς ἓν μία οἰκογένεια. Παρακινήσατε τοὺς ἐνορίτες σας νὰ προσφέρουν διὰ τὸ χριστουγεννιάτικον τραπέζι καὶ δώσατε χαρὰ εἰς τοὺς πτωχοὺς.

δ'. Στολίσατε, ἂν εἶναι δυνατόν, τὸν περίβολον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ σας μὲ Φάτνην ἢ Δένδρον. Καὶ τὰ δύο εἶναι ἑλληνορθόδοξα ἔθιμα καὶ παραδοσιακά.

ε'. Παρακινήσατε τοὺς νέους τῆς Ἑνορίας νὰ ψάλλουν τὰ κάλαντα καὶ μὲ τὰ χρήματα, τὰ ὅποια θὰ συλλέξουν νὰ κάνουν μίαν φιλανθρωπίαν. Θὰ τοὺς χαρίσετε μεγάλη χαρά.

στ'. Εὐχηθῆτε εἰς τοὺς ἐνορίτες σας, ἂν ἔχετε τὰ ὀνοματεπώνυμά τους, μὲ κάρτες εὐχετήριες. Θὰ τὸ ἐκτιμήσουν βαθειά. Εἰς ὅσους σᾶς εὐχηθοῦν μὴν παραλείψετε νὰ ἀπαντήσετε μὲ εὐγένεια. Εἶναι ἀγενὲς νὰ μὴν ἀπαντᾶτε, ὅταν λαμβάνετε εὐχές.

ζ'. Αὐτὲς τίς ἡμέρες οἱ ἄνθρωποι ἀνταλλάσσουν εὐχές καὶ δῶρα. Ἐνθυμηθῆτε τοὺς ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι εἶναι συνεργάτες σας (τοὺς Ἐπιτρόπους, τοὺς Ἱεροψάλτες, τοὺς Νεωκόρους, τοὺς Κατηχητές, τίς κυρίες τῆς Φιλανθρωπίας κ.λπ.) καὶ ἀποστείλατε εἰς αὐτοὺς μίαν εὐλογίαν. Θὰ χαροῦν καὶ θὰ ἐνισχυθοῦν γιὰ νὰ ἐργασθοῦν μὲ μεγαλύτερον ζῆλον.

6. Ἐπὶ τοῦ Προγράμματος τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

Τηρήσατε μέ ἀκρίβεια τό Πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν.

α'. Ἐπειδὴ τὰ Χριστούγεννα θὰ ἑορτασθοῦν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος Δευτέρα, ἡ παραμονὴ τῆς ἑορτῆς εἶναι Κυριακή.

Ὅταν λοιπὸν ἡ παραμονὴ τῶν Δεσποτικῶν Ἑορτῶν Χριστουγέννων καὶ Θεοφανείων εἶναι Σάββατον ἢ Κυριακὴ ἐπέρχονται ἀλλαγές εἰς τὴν τάξιν τῆς λατρείας τῆς Ἐκκλησίας μας. Καλὸν θὰ ᾔτο νὰ ἐγνωρίζατε τοὺς λόγους αὐτῶν τῶν ἀλλαγῶν. Δὲν εἶναι ὁμῶς τοῦ παρόντος. Ἐκεῖνο τὸ ὅποῖον θέλω νὰ σᾶς ἐπισημάνω εἶναι, ὅτι

ἐγκαίρως, ἀπὸ τὶς προηγούμενες Κυριακὲς, νὰ πληροφορήσετε τοὺς ἐνορίτες διὰ τὶς ἀλλαγὲς αὐτές.

1. Τὴν Παρασκευὴν 22αν Δεκεμβρίου θὰ τελεσθοῦν ὁ Ὁρθρος τῆς ἡμέρας καὶ οἱ Μεγάλαι καὶ Βασιλικαὲς Ὑμεραι ἄνευ θείας Λειτουργίας.

2. Τὸ Σάββαον θὰ τελεσθῇ ὁ Ὁρθρος τῆς ἡμέρας καὶ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου

3. Τὴν Κυριακὴν, παραμονήν, θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖαι Λειτουργίαι

Ἡ πρώτη 5.30 - 7 π. μ. ἄνευ Ὁρθρου. Λαμβάνετε «καιρόν», τελεῖτε τὴν Προσκομιδὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν θείαν Λειτουργίαν τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

Ἡ δευτέρα, 7.30 - 10.30 π. μ. τελεῖται ὁ Ὁρθρος κατὰ τὰ ὀριζόμενα ὑπὸ τοῦ Τυπικοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ θεία Λειτουργία τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου.

4. Ὁ Ἑσπερινὸς τῆς ἑορτῆς τῶν Χριστουγέννων θὰ τελεσθῇ τὴν παραμονήν, τὴν Κυριακὴν τὸ ἀπόγευμα κατὰ τὸ ἰσχύον Πρόγραμμα 5 - 6 μ. μ.

5. Τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων ἐπίσης θὰ τελεσθοῦν δύο θεῖαι Λειτουργίαι.

Ἡ πρώτη 5 - 8.30 π. μ. μετὰ τὸν Ὁρθρον τῆς 25ης Δεκεμβρίου καὶ τὴν θείαν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Ἡ δευτέρα 9 - 10.30 π. μ. ἄνευ Ὁρθρου, μετὰ θείαν Λειτουργίαν τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.

Λάβετε τὰ ἀπαραίτητα μέτρα, ὥστε νὰ ἐπικρατήσῃ τάξις καὶ εὐλάβεια κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, κυρίως κατὰ τὴν προσέλευσιν εἰς τὴν θείαν Μετάληψιν.

β'. Τὴν 1ην τοῦ Νέου Ἑτους, τὴν 12ην μεσημβρινήν θὰ κόψωμεν τὴν Βασιλόπιτταν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου, ἐπὶ παρουσίᾳ τῶν Ἀρχῶν τῶν Δήμων μας, τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, τῶν λαϊκῶν συνεργατῶν τῶν Ἑνοριῶν (ιεροψαλτῶν, ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτρόπων, κατηχητῶν, κυριῶν τοῦ Φιλανθρωπικοῦ ἔργου καὶ λοιπῶν). Παρακαλεῖσθε νὰ ἐνημερώσετε ὅλους τοὺς ἀναφερομένους καὶ νὰ προσέλθετε.

γ'. Τὴν Παραμονήν τῶν Χριστουγέννων καὶ τῶν Θεοφανείων στίς 6 μ. μ. θὰ τελεσθῇ εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν Ἱερόν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καισαριανῆς ὁ Μέγας Ἑσπερινὸς διὰ μίαν ἐκάστην τῶν ἑορτῶν. Ἡ προσέλευσις ὅλων εἶναι ὑποχρεωτική.

δ'. Τὴν Παραμονήν τῶν Θεοφανείων πρέπει νὰ περιέλθετε τὴν Ἑνορία σας πρὸς ἁγιασμὸν οἴκων. Οἱ ἄνθρωποι ἐπιθυμοῦν νὰ ἁγιασθοῦν καὶ σᾶς ἀναμένουν.

ε'. Πρὸς διευκόλυνσιν τῶν πιστῶν θὰ ἐκτυπώσωμεν εἰδικὸν τετράπτυχον

πρόγραμμα τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ Ἁγίου Δωδεκαημέρου. Θά τηρήσετε αὐτό μέ σχολαστικότητα. Τά Προγράμματα θά τά παραλάβετε ἐγκαίρως ἕως τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου ἀπό τήν Ἱεράν Μητρόπολιν μας καί θά τά διανείμετε ἀπό τό παγκάριον δωρεάν. Θά τό ἀναρτήσετε εἰς τοὺς Πίνακας Ἀνακοινώσεων καί θά τό ἀνακοινώσετε πρὸς τοὺς πιστοὺς διὰ νά ἐνημερωθοῦν λεπτομερῶς.

στ'. Ἐσωκλείστως ἀποστέλλομεν καί τὰ Μηνύματά μας διὰ τὰ Χριστούγεννα καί τήν Πρωτοχρονιάν 2007. Ταῦτα θά ἀναγνωσθοῦν εὐκρινῶς ἀντὶ ἄλλου κηρύγματος.

Ἀγαπητοὶ Πατέρες καί Ἀδελφοί,

Ἐν ὧσιν τῶν ἁγίων ἑορτῶν τῆς Ἐκκλησίας μας ὀφείλομε νά γρηγορήσωμεν καί νά ἐργασθῶμεν διὰ τήν πνευματικὴν προετοιμασίαν καί βιώσιν τους «ὡς δοκεῖ τῷ πνεύματι».

Εὐλογοῦμεν πατρικῶς ὅλους καί εὐχόμεθα μέ τήν ἐνίσχυσιν τοῦ παντοδυνάμου Κυρίου νά ἀνταποκριθῇτε ἐργαζόμενοι φιλοτίμως τὰ καθήκοντα καί τήν ἀποστολήν σας.

«Τούτου χάριν κάμπτω τὰ γόνατά μου πρὸς τὸν πατέρα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐξ οὗ πᾶσα πατριὰ ἐν οὐρανοῖς καί ἐπὶ γῆς ὀνομάζεται, ἵνα δώῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον, κατοικῆσαι τὸν Χριστὸν διὰ τῆς πίστεως ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καί τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσι τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καί μῆκος καί βάθος καί ὕψος, γνῶναι τε τὴν ὑπερβάλλουσαν τῆς γνώσεως ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ, ἵνα πληρωθῇτε εἰς πᾶν τὸ πλήρωμα τοῦ Θεοῦ. Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑπὲρ πάντα ποιῆσαι ὑπερεκπερισσοῦ ὧν αἰτούμεθα ἢ νοοῦμεν, κατὰ τὴν δύναμιν τὴν ἐνεργοῦμένην ἐν ἡμῖν, αὐτῷ ἡ δόξα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ εἰς πάσας τὰς γενεὰς τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων· ἀμήν. (Ἐφεσίους γ' 14-21).

«Χριστὸς τίκεται· ὁ Βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν ἐν γῇ παραγίνεται».

Μετὰ πατρικῶν εὐχῶν καί εὐλογιῶν.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ὙΜΗΤΤΟΥ ΔΑΝΙΗΛ

† Ὁ Καίσαριανῆς, Βύρωνος καί Ὑμηττοῦ Δανιήλ.